

Concept verslag

Visiebijeenkomst kwetsbare kinderen en jongeren 28 oktober 2016

Bestuurders maken gezamenlijke ambities concreet

Hoe zorgen we samen dat kwetsbare kinderen en jongeren zich goed kunnen ontwikkelen? Op 28 oktober 2016 kwamen wethouders, onderwijsbestuurders en beleidsmedewerkers uit het primair en voortgezet onderwijs uit Noord-Kennemerland en van gemeenten samen in Alkmaar. In het kantoor van de samenwerkingsverbanden po en vo/vso werkten zij aan hun gezamenlijke opdracht: 'Samen werken aan de gezonde kant van kinderen/jongeren, zodat zij zijn voorbereid op een betekenisvolle plek in de maatschappij. Het gaat erom dat kwetsbare kinderen/jongeren krijgen wat zij nodig hebben: passend onderwijs, passende zorg en een passende opvoeding.'

Deze opdracht is verankerd in de transformatieagenda onderwijs in samenhang met jeugd. Hierin zijn acht gezamenlijke ambities en acties opgenomen. Tijdens de bijeenkomst verkenden de deelnemers er vier in rondetafelgesprekken. Het startpunt van de gesprekken was casuïstiek van kinderen/jongeren. De vier besproken ambities:

1. Naadloze verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs
2. Thuiszitten is geen optie
3. Onderwijszorgarrangementen
4. Doelgroep- en populatiebenadering

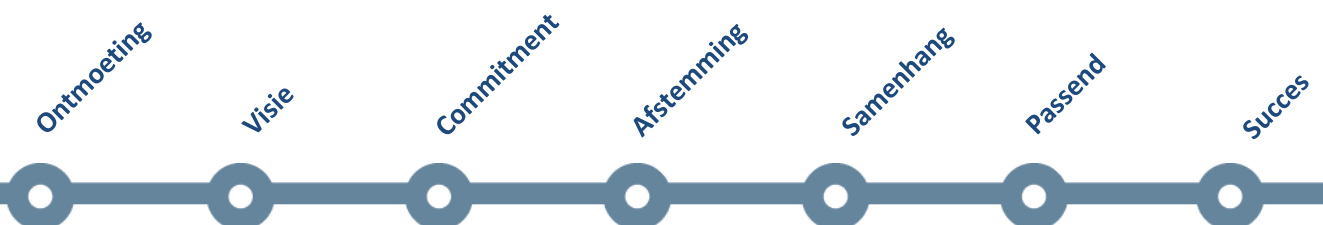
De bestuurders en beleidsmedewerkers formuleerden concrete acties en resultaten voor de komende periode. Gespreksleider Peter van de Geer stuurde op concrete opbrengsten, bestuurlijk commitment en eigenaarschap. Na afloop zijn de bevindingen verzameld. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste uitspraken per thema. De regiegroep zorgt voor de uitwerking en bestuurlijke afstemming.

Overzicht van de belangrijkste uitspraken per thema:

1. Naadloze verbinding jeugdhulp en onderwijs

Uitgangspunt van het rondetafelgesprek was elk kind naar school, op een passend niveau. De volgende uitspraken zijn gedaan:

- Vroegsignalering door professionals uit de school is cruciaal en vormt het uitgangspunt. Ondersteuning, hulp en zorg worden zo veel mogelijk preventief en nabij school/thuis ingezet: 'zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig'.
- De Verwijsindex wordt regiobreed ingevoerd – zowel in onderwijs als bij gemeentelijk gefinancierde instellingen. Scholen weten momenteel onvoldoende of een kind bekend is bij een hulpinstantie en wanneer een leerling terugkeert na opname.
- In de gemeentelijke inkoopcontracten jeugdhulp komen kwaliteitseisen voor het onderwijsperspectief en de begeleiding en communicatie die nodig zijn bij de transfer naar onderwijs vanuit een hulptraject (bij de start, afronding of tijdens). De begeleiding in de transfer geldt voor de leerling én voor professionals in de school (bv. handvatten bieden, vaardigheden en deskundigheid op grensgebied onderwijs-zorg versterken). De monitoring op bestaande kwaliteitseisen t.a.v. het onderwijsperspectief, de begeleiding en de communicatie wordt aangescherpt.

- Het kind centraal, de organisatie is faciliterend, ondersteunend en volgend:
 - Doen wat nodig is
 - Integrale financiering
 - Integraal werken en samen optrekken met specifieke aandacht voor integrale trajecten en overdracht
 - Ouders en leerlingen mogen geen hinder ondervinden van inzet van meerdere personen uit meerdere organisaties. Er zijn duidelijke afspraken over wie contact houdt met ouders en leerling
 - Professionals informeren elkaar over kinderen/jongeren, gericht op de begeleiding van de leerling, maar ook op versterking van vaardigheden en de deskundigheid van professionals – We helpen elkaar succesvol te zijn
 - Politieke bestuurlijke integraliteit: we streven naar één gemeentelijke portefeuille onderwijs-jeugd

- De gezamenlijke werkwijze systematiseren en organiseren met de volgende elementen:
 - Communicatie: we delen noodzakelijke informatie
 - Bepreek-, leer- en verbetercyclus: we evalueren en verbeteren systematisch
 - HGW: handelingsgericht denken, werken en analyseren nader concretiseren, breed onder de aandacht brengen en in samenhang implementeren
 - Handelingsgericht overdragen. In de overdracht van po naar vo, en van vo naar mbo, en in de transfer onderwijs-jeugd wordt informatie handelingsgericht overgedragen
 - Scholing handelingsgericht overdragen en samenwerken. De samenwerkingsverbanden kunnen een rol spelen bij de scholing

Algemene conclusie: het geheel van onderwijs en gemeenten is groter dan de som der delen, samen kunnen we meer dan alleen.

2. Thuiszittende leerlingen

Uitgangspunt van het rondetafelgesprek was leerrecht voor alle leerlingen, mogelijkheid tot ontwikkeling centraal, óók als zorg voorliggend is. De volgende afspraken zijn gedaan:

- Er komt een gezamenlijk thuiszitterspact regio Noord-Kennemerland. Het thuiszitterspact wordt ingebed in de huidige structuur van de transitieagenda onderwijs in samenhang met jeugd. De regiegroep is verantwoordelijk voor de projectopbrengsten:
 - Inrichting van de processen
 - Benoemen van de pijlpalen die nodig zijn om de nodige ondersteuning te bieden, met behulp van de professionele regelvrije ruimte
 - Uitwerken werkwijze vrijstellingen en werkwijze passend aanbod

- Samenwerken aan de voorkant
De nadruk ligt op preventie. Professionals dienen snel en gezamenlijk te handelen bij een 'niet plus'-gevoel. De organisaties zijn volgend, ondersteunend en faciliterend. Professionals dienen ruimte te krijgen om te doen wat nodig is.

- Professionele regelvrije ruimte
Onderwijs en gemeenten hebben als doel om eind 2017 geen thuiszitters te hebben in de regio. Men vraagt om professionele regelvrije ruimte binnen de scholen en de jeugdhulpverlening. Er wordt een regiegroep ingericht, die uitwerkt aan welke voorwaarden deze regelvrije ruimte moet voldoen.

Ontmoeting

Visie

Commitment

Afstemming

Samenhang

Passend

Succes

- **Betrokkenheid samenwerkingsverband bij afgifte vrijstellingen**
Zowel gemeenten, onderwijs als de samenwerkingsverbanden hebben de ambitie uitgesproken om vrijstellingen van onderwijs tegen te gaan. Het samenwerkingsverband wordt als adviseur betrokken bij het besluit om al dan niet een vrijstelling af te geven voor een jongere. Gemeenten moeten het advies van het samenwerkingsverband beargumenteerd afwijzen, als zij hiervan afwijken.
- **Monitoring bestaande projecten thuiszittende leerlingen**
De monitoring op bestaande thuiszittersprojecten wordt aangescherpt.

3. Onderwijszorgarrangementen

De volgende afspraken zijn gemaakt:

- **Start pilot trajecten zorg-onderwijs-arbeid**
Na de kerst start een pilot in Bergen. De pilot richt zich op passende trajecten waar zorg, onderwijs en arbeid (of arbeidsmatige dagbesteding) samen opgaan, ook in de financiering. Het onderwijs, het samenwerkingsverband en de gemeente realiseren samen een onderwijszorgarrangement voor jongeren die behoefte hebben aan (tijdelijke) ondersteuning door een zorgboerderij/dagbesteding. Dit zijn veelal jongeren uit het speciaal onderwijs of praktijkonderwijs. Afstemming met de inspectie van het onderwijs en de werkgroep Participatie is noodzakelijk. De pilot wordt bij succes zo snel mogelijk uitgebreid naar de hele regio. De gemeente is verantwoordelijk voor de inkoop van de zorg voor een dergelijke pilot. Jan Mesu is de bestuurlijk trekker.
- **Beperking afgifte vrijstellingen**
Zie toelichting bij thema thuiszittende leerlingen.
- **MDO**
In MDO's dient aandacht te zijn voor samenhang onderwijs en zorg – en specifiek: onderwijszorgarrangementen.
- **Werkgroepen/netwerkgroepen onderwijszorgarrangementen 3-7 jarigen en jongeren**
Vorig jaar signaleerden partners uit het onderwijs, zorg en gemeenten dat een bepaalde groep van 3- tot en met 7-jarigen zich niet integraal kon ontwikkelen. Daarom is dit schooljaar een netwerkgroep onderwijs-zorg voor 3- tot en met 7-jarigen gestart met de ontwikkeling van een onderwijszorgarrangement: een integrale aanpak van passend onderwijs, passende opvoeding en passende zorg. Gemeenten, onderwijs en jeugdhulp werken intensief samen om dit arrangement te ontwikkelen. Daarnaast bestaat een werkgroep, die zich richt op het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen voor jongeren. Hierbij is specifieke aandacht voor onderwijszorgarrangementen in samenwerking met gesloten kader en bovenregionale (vo/mbo) instituten als Transferium, Feniks, Triversum en Voorwerk. Waar mogelijk vindt afstemming en integratie tussen de netwerkgroepen/werkgroepen voor de verschillende leeftijdscategorieën plaats.

Ontmoeting

Visie

Commitment

Afstemming

Samenhang

Passend

Succes

4. Doelgroep- en populatiebenadering

De volgende inzichten zijn gedeeld:

- De gezamenlijke doelgroep- en populatiebenadering biedt mogelijkheden om problemen (en dus de ondersteuningsbehoeften, hulpbehoeften of zorgbehoeften) per werkgebied en/of per school (deels) te voorspellen en de organisatie van ondersteuning/hulp/zorg hierop aan te laten sluiten. Verbinding tussen school en wijk/regio (waar de jongeren vandaan komen) is hierbij van belang. Hierdoor kunnen we makkelijker inzetten op preventie en snellere hulp. We werken minder ad hoc en realiseren een continue verbetercyclus.
- Voor deze benadering is het belangrijk dat ieder zijn gegevens deelt en bij elkaar brengt. De gegevens van scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten en GGD worden bij elkaar gebracht voor gezamenlijke analyse.
- De doelgroep- en populatiebenadering dient niemand uit te sluiten. Daarom hebben we het liever over thematische benadering. Deze biedt mogelijkheden om de randvoorwaarden voor de praktijk beter te organiseren. In de praktijk blijft naast de thematische benadering ook de werkgebied-/regiogebied, school- en individuele benadering nodig. Vanuit het werkgebied/regiogebied, de school en individuele perspectieven zal de thematische benadering ontstaan.
- Binnen een thematische benadering blijft maatwerk voor iedere kind/iedere jongere nodig. Het systeem moet ruimte bieden voor gepersonaliseerd maatwerk.
- Het is mooi als professionals elkaar beter leren kennen. Door verhalen te delen op bestuurlijk, organisatorisch en uitvoerend niveau, weten we elkaar sneller te vinden.

Elkaar ontmoeten is cruciaal

De aanwezige bestuurders en wethouders hebben de visiebijeenkomst als waardevol ervaren. Er zijn belangrijke vervolgstappen gezet om ambities uit de transformatieagenda uit te voeren. Elkaar ontmoeten op weg naar oplossingen is cruciaal voor succes. Het gesprek over de gezamenlijke thema's geeft inzicht in ieders verantwoordelijkheid en schept duidelijkheid over elkaars verwachtingen en visie. Bij meerdere tafels kwam naar voren hoe waardevol het is om elkaar te kennen op alle niveaus: bestuurlijk, organisatorisch en uitvoerend. De bijeenkomst leverde daar een belangrijke bijdrage aan.

Vervolgbijsamenkomst

Over zes maanden komen de deelnemers weer bij elkaar om de gemaakte afspraken te monitoren en verder te ontwikkelen. Samen zorgen we ervoor dat kwetsbare kinderen en jongeren krijgen wat ze nodig hebben: passend onderwijs, passende zorg en een passende opvoeding.

